

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

SEVGİN VE İNCE - TÜRKİYE

(Başvuru no. 46262/99)

KARAR
STRAZBURG
20 Eylül 2005

Bu karar AİHS'nin 44 § 2 maddesinde belirtilen şartlarda kesinlik kazanacaktır. Ancak, şekle ilişkin değişiklik yapılabilir.

Sevgin ve İnce – Türkiye davasında,

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Daire),

Başkan J.-P. COSTA,

Yargıçlar A.B. BAKA,

R. TÜRMEN

K. JUNGWIERT,

M. UGREKHELIDZE,

A. MULARONI,

E. FURA-SANDSTRÖM ve

Bölüm Sekreteri S. DOLLÉ'nin katılımı ile kapalı oturumda 30 Ağustos 2005 tarihinde toplanmış ve bu tarihte alınan izleyen kararı vermiştir:

USUL

1. Dava, İnsan Hakları ve Temel Özgürlükler Sözleşmesi'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca, Türkiye Cumhuriyeti aleyhine iki Türk vatandaşı, Hayrettin Sevgin ve Cevat İnce ("başvuranlar"), tarafından, 4 Aralık 1998 tarihinde Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne yapılan başvurudan (no. 46262/99) kaynaklanmaktadır.

2. Başvuranlar, Diyarbakır Barosu'na bağlı avukat M. Beştaş tarafından temsil edilmiştir. Türk Hükümeti ("Hükümet") Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi huzurundaki işlemler için bir Ajan tayin etmemiştir.

3. 14 Mayıs 2002 tarihinde, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, başvurunun kısmen kabuledilmez olduğunu beyan etmiş ve Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 3, 5 §§ 3, 4 ve 5, 6 §§ 1, 2 ve 3 (d), 13 ve 14. maddeleri uyarınca, şikayeti Hükümet'e bildirmeye karar vermiştir. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 29 § 3. maddesinin hükümleri uyarınca, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, başvurunun esaslarını kabuledilebilirliği ile birlikte incelemeye karar vermiştir.

OLAYLAR

4. Başvuranlar, sırasıyla, 1960 ve 1967 doğumludurlar ve Diyarbakır'da ikamet etmektedirler.

1. Birinci başvurana ilişkin

5. 16 Kasım 1993 tarihinde, başvuran, Sağırsu Jandarma Komutanlığı'ndaki güvenlik güçleri tarafından gözaltına alınmıştır.

6. Aynı gün, jandarmalar tarafından düzenlenen ve başvuran tarafından imzalanan bir raporda, başvuranın, bir PKK¹ teröristinin üzerinde bulunan bir belgenin içerdiği bilgiye dayanarak gözaltına alındığı belirtilmiştir.

7. 30 Kasım 1993 tarihinde, jandarmalar tarafından alınan ifadesinde, başvuran, PKK faaliyetleri ile olan ilgisini ayrıntılı şekilde itiraf etmiştir.

8. 1 Aralık 1993 tarihinde, başvuran ve beş diğer kişi, Siirt Adli Tıp'ta bir doktor tarafından muayene edilmişlerdir ve doktor vücutlarında darp izleri olmadığı sonucuna varmıştır.

9. Aynı günün sonrasında, başvuran ilk olarak Siirt Cumhuriyet Savcısı'nın huzuruna çıkarılmış, daha sonra, Siirt Sulh Ceza Mahkemesi hakiminin huzuruna çıkarılmış ve burada 30 Kasım 1993 tarihli ifadelerini reddetmiş ve PKK faaliyetleriyle ilgisi olduğuna itiraz

¹ Kürdistan İşçi Partisi

etmiştir. Ruhsatsız Kalaşnikof tüfek taşımış olduğunu itiraf etmiştir. Mahkeme tutuklu yargılanmasını hükmetmiştir.

10. Siirt Ağır Ceza Mahkemesi'ne verilen 2 Aralık 1993 tarihli dilekçesinde, başvuran, polis nezaretindeyken, on sekiz gün boyunca, kendisine ağır işkence yapıldığını iddia etmiştir. Giysilerini çıkarması söylendiğini, gözlerinin bağlandığını, tepelendiğini ve kollarından asıldığını belirtmiştir. Ayrıca, mahkemenin onu tutuklu yargılama kararına itiraz etmiştir.

11. Belirsiz bir tarihte, Siirt Cumhuriyet Savcısı, başvuran aleyhindeki suçlamaların Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin yetkisi kapsamında olması dolayısıyla, görevsizlik kararı çıkarmıştır.

12. 21 Aralık 1993 tarihinde, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı, Türk Ceza Kanunu'nun 168 § 2. maddesi ve Terörle Mücadele Yasası'nın 5. maddesi uyarınca, başvuranı, Devlet'in topraklarının bir kısmını bölme amaçlı hareketlerde yer almakla suçlayan bir iddianame düzenlemiştir.

13. 24 Şubat 1994 tarihinde görülen duruşmada, başvuran, aleyhindeki iddiaları reddetmiş ve gözaltında düzenlenen ifade tutanağını imzalamaya zorlandığını iddia etmiştir. Mahkeme, delillerin durumu ve başvuranın itham edildiği suçun niteliği karşısında, başvuranın, tutuksuz yargılanma talebini reddetmiştir. Mahkeme, ayrıca, benzer konular ortaya koydukları için, başvuranın davasını ikinci başvuranın davasıyla birleştirme kararı almıştır.

2. İkinci başvurana ilişkin

14. 24 Ekim 1993 tarihinde, başvuran, Siirt Jandarma Komutanlığı'ndaki güvenlik güçleri tarafından gözaltına alınmıştır. Jandarmalar tarafından hazırlanan ve başvuran tarafından imzalanan tutuklama raporuna göre, başvuran, Koçlu köyünde PKK'ya ilişkin bir soruşturma sırasında gözaltına alınmıştır.

15. 26 Ekim 1993 tarihinde, başvuran, Siirt Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi polis memurlarını, bir Kalaşnikof tüfek, bir el bombası ve mermiler şeklinde silahlar gizlediği yere götürmüştür. Polis memurları, daha sonra, gizlenme yeri mevkisini ve orada bulunan silahları tarif eden, bir olay yeri inceleme raporu hazırlamışlardır.

16. Başvuran, 3 Kasım 1993 tarihinde, jandarmalar tarafından alınan ifadesinde, PKK faaliyetleri ile olan ilgisini ayrıntılı şekilde itiraf etmiştir.

17. 5 Kasım 1993 tarihinde, başvuran ve altı diğer şüpheli, muayene için Siirt Adli Tıp'a götürülmüşlerdir. Aynı tarihte hazırlanan tıbbi rapora göre, başvuranın vücudunda hiçbir darp izi bulunmamıştır.

18. Aynı tarihte, başvuran, Siirt Cumhuriyet Savcısı'nın huzuruna çıkarılmış ve burada bir tüfek, bir el bombası ve mermilere sahip olmuş olduğunu kabul etmiş, ancak PKK faaliyetlerine katılmış olduğunu reddetmiştir. Daha sonra, Siirt Sulh Ceza Mahkemesi huzuruna çıkarılmış ve burada PKK faaliyetleri ile hiçbir ilgisi olmadığını yinelemiştir. Mahkeme, tutuklu yargılanmasını hükmetmiştir.

19. Siirt Ağır Ceza Mahkemesi'ne sunulan 30 Kasım 1993 tarihli bir dilekçede, başvuran, kendisine yönelik bütün suçlamaları reddetmiş ve serbest bırakılmayı talep etmiştir. Polis nezaretindeyken kendisine ağır işkence yapıldığı için aleyhindeki bütün iddiaları kabul etmek zorunda kalmış olduğunu iddia etmiştir. Ayrıca, polis memurları onu tehdit etmiş olduğu için, bu olaylar hakkında Cumhuriyet Savcısı ve Ceza Mahkemesi hakimine şikayette bulunmaya korktuğunu ileri sürmüştür.

20. Belirsiz bir tarihte, Siirt Cumhuriyet Savcısı, başvuran aleyhindeki suçlamaların Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin yetkisi kapsamında olması dolayısıyla, görevsizlik kararı çıkarmıştır.

21. 6 Aralık 1993 tarihinde, Cumhuriyet Savcısı, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'ne, başvuran ve altı diğer kişiyi, Devlet'in topraklarının bir kısmını bölme amaçlı hareketlerde yer almış olmakla suçlayan bir iddianame sunmuştur. Cumhuriyet Savcısı, başvuranın, Türk Ceza Kanunu'nun 168 § 2. maddesi ve Terörle Mücadele Yasası'nın 5. maddesi uyarınca, mahkum edilmesini ve cezalandırılmasını talep etmiştir.

3. Başvuranlar aleyhinde ileri cezai işlemler

22. 24 Mart 1994 tarihinde, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi hakiminin talebi üzerine, Siirt Ağır Ceza Mahkemesi, ikinci başvurunu sorgulamış ve olay yeri inceleme raporunu hazırlamış olan Siirt Emniyet Müdürlüğü Terörle Mücadele Şubesi'nde görevli sekiz polis memurunun ifadelerini almıştır. Polis memurları, olay yeri incelemesi sırasındaki olaylar gelişimini tarif etmişlerdir. Polis memurları, ayrıca, sanık üzerinde hiçbir baskı uygulanmadığını ileri sürmüşlerdir.

23. 29 Mart 1994 tarihli duruşmada, başvuranlar, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'nde hazır bulunmamışlardır. Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi, dolayısıyla, tarihi 10 Mayıs 1994 olarak saptanmış bir sonraki duruşma için, onlara, celp çıkarmıştır. Mahkeme, Diyarbakır Adli Tıp tarafından, ikinci başvuranın sahibi olduğu tüfeğe ilişkin bir balistik incelemenin yürütülmesini talep etmiştir. Başvuranın tutuklu yargılanmasının devamına karar vermiş, ancak başka dört sanığı serbest bırakmıştır.

24. 10 Mayıs 1994 tarihli duruşmada, başvuranlar da dahil olmak üzere, sanıkların bazıları mahkemede hazır bulunmuşlardır. Olay yeri inceleme raporunu imzalamış olan polis memurlarının ifadeleri mahkemeye sunulmuştur. Mahkeme, ayrıca, iki savunma tanığını dinlemiş ve sanıklara görüşlerini sormuştur. İki başvuranın avukatları, bu ifadelerle ilişkin olarak belirtecek herhangi bir görüşleri olmadıklarını ileri sürmüşlerdir. Avukatlar, ayrıca, başvuranların, onlara yönelik suçlamaların asılsız olduğunu ileri sürerek, tutuksuz yargılanmalarını talep etmişlerdir. Suçların niteliğini ve dava dosyasının içeriğini değerlendiren mahkeme, başvuranların tutuklu yargılanmalarının uzatılmasını hükmetmiştir.

25. 10 Mayıs 1994 ve 5 Temmuz 1995 tarihleri arasında görülen takip eden dokuz duruşmada, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi, ilgili balistik rapor alınmamış olduğu için bir karara varamamıştır. Mahkeme, her duruşmada, delillerin durumu ve suçun niteliği karşısında, başvuranların tutuksuz yargılanma taleplerini reddetmiştir.

26. 25 Eylül 1995 tarihinde, balistik raporu mahkemenin eline geçmiştir. 21 Kasım 1995 tarihinde görülen takip eden duruşmada, Cumhuriyet Savcısı esaslara ilişkin görüşünü

belirtmiştir. Başvuranların, Türk Ceza Kanunu'nun 168 § 2. maddesi ve Terörle Mücadele Yasası'nın 5. maddesi uyarınca, mahkum edilmelerini ve cezalandırılmalarını teklif etmiştir. Mahkeme, bir kez daha, suçların ciddi niteliği ve delillerin durumu gerekçesiyle başvuranların tutuksuz yargılanma taleplerini reddetmiştir.

27. 5 Aralık 1995 tarihli duruşmada, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi, hapis yetkilileri birinci başvuruları mahkemeye getiremedikleri için, nihai bir karar verememiştir. 26 Aralık 1995 ve 27 Şubat 1996 tarihlerinde, mahkeme birinci başvuranın son ifadelerini duymak için duruşmayı yeniden sonraki bir tarihe planlamıştır.

28. 26 Mart 1996 tarihinde, hapis yetkilileri, birinci başvuruları Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi huzuruna yine çıkaramamışlardır. Avukat, başvuranın kendi isteğine aykırı olarak hazır bulunmadığını ileri sürmüş ve mahkemeden, başvuranın son ifadelerini almak için duruşmayı ertelemesini talep etmiştir. İkinci başvuran, daha önce verdiği ifadelerini yinelemiştir. Mahkeme, başvuranları, Devlet'in topraklarının bir kısmını bölme amaçlı hareketlerde yer almaktan mahkum etmiştir. Mahkeme, başvuranları, Türk Ceza Kanunu'nun 168 § 2. maddesi ve Terörle Mücadele Yasası'nın 5. maddesi uyarınca, altı ay on iki yıl hapse mahkum etmiştir. Karar, birinci başvuranın gıyabında verilmiştir.

29. Başvuranlar, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin kararını temyiz etmişlerdir.

30. 12 Mayıs 1997 tarihinde, Yargıtay, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin işlemler zarfında savunmanın haklarına saygı duymadığı gerekçesiyle, kararı bozmuştur. Kararında, mahkemenin, birinci başvuruları, son savunmasını sunma hakkından mahrum ederek, gıyabında mahkum etmiş olduğunun üzerinde durmuştur. Sanıklar arasındaki yakın bağ gerekçesiyle, bütün sanıkların lehine kararı bozmanın uygun olduğu görüşüne varmıştır.

31. 1 Temmuz 1997 tarihinde, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi, bir sonraki duruşma için, başvuranlara celp çıkarmıştır.

32. 27 Ağustos 1997 tarihinde, mahkeme, Cumhuriyet Savcısı'na, başvuranların tutuklu oldukları hapisaneyi ve serbest kalan sanıklardan ikisinin adresini tespit etmek için, bir yazı göndermiştir. Ayrıca, Nüfus Müdürlüğü'nden, sanıklardan birinin görünen ölümünü teyit etmesini talep etmiştir.

33. 7 Ekim 1997 tarihli duruşmada, mahkeme, Amasya ve Bartın hapisanelerinde tutuklu olan başvuranların Diyarbakır Hapishanesi'ne nakledilmelerini talep etmiştir.

34. 18 Kasım 1997 tarihinde, mahkeme, başvuranlar mahkemede halen hazır bulunmadıkları ve diğer sanıkların adresleri mahkemece henüz bilinmediği için, bir kez daha duruşmayı ertelemiştir.

35. 27 Ocak 1998 ve 10 Mart 1998 tarihlerinde, başvuranlar mahkemede hazır bulunmuşlardır. Yargıtay'ın kararına ilişkin olarak görüşlerini sunmuşlardır. Ancak, serbest bırakılmış olan diğer sanıklar mahkemede hazır bulunmadıkları için mahkeme bir kez daha nihai kararına varamamıştır.

36. Başvuranlar takip eden dokuz duruşmaya katılmamışlardır. Hapishane kayıtlarına göre, katılmamak onların açık istekleridir. Ayrıca, bu süreç zarfında, ne Cumhuriyet Savcılığı ne de Nüfus Müdürlüğü, mahkemeye, diğer sanıklara ilişkin talep edilen bilgileri sunmuştur.

37. Sadece başvuruların avukatlarının bulunduğu 6 Nisan 1999 tarihli duruşmada, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi nihai kararını vermiştir. Başvuranları, iddia makamının talebine uygun biçimde suçlu bulmuş ve onları altı ay on iki yıl hapis cezasına mahkum etmiştir. Sanıklardan birini beraat ettirmiş ve adresleri mahkemece halen bilinmeyen diğerlerine ilişkin davayı ayırmaya karar vermiştir.

38. 2 Haziran 1999 tarihinde, başvurular, Yargıtay'a temyiz başvurusunda bulunmuşlardır. Dilekçelerinde, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nun 135 (a) maddesine göre, kötü muamele, baskı veya işkence gibi yasak yöntemlerle alınan ifadelerin mahkeme tarafından dikkate alınamayacağını ileri sürmüşlerdir. İfadelerini, içeriklerini bilmeden, baskı altında imzalamış olduklarını iddia etmişlerdir. Dolayısıyla, temelde gözaltında alınan ifadelerine dayalı olduğunu ileri sürdükleri Devlet Güvenlik Mahkemesi kararının bozulmasını talep etmişlerdir.

39. 9 Kasım 1999 tarihinde, Yargıtay, ilk derece mahkemesinin kararını onamıştır.

HUKUK

40. Başvuranlar, polis tarafından gözaltında tutuldukları süre içerisinde işkenceye maruz bırakıldıkları hususunda şikayette bulunmuşlardır. Ayrıca, tutuklu yargılanma sürelerinin uzunluğu ve cezai takibatın adil olmayışı, özellikle de kendilerini mahkum eden Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin yapısı hususunda şikayette bulunmuşlardır. İddialarını, AİHS'nin 3, 5 §§ 3, 4, ve 5, 6 §§ 1, 2 ve 3 (d), 13 ve 14. maddelerine dayandırmışlardır.

I. KABULEDİLEBİLİRLİK

A. İç Hukuk Yollarının Tüketilmesi

41. Hükümet, başvuruların iç hukuk yollarını tüketmemiş olduğunu ileri sürmüştür. Başvuranların yapmış olduğu şikayetlere değinmemiş veya belirli bir iç hukuk yoluna dikkat çekmemişlerdir.

42. Başvuranlar, yerel makamlar huzurunda AİHS'ye ilişkin tüm sıkıntıları hususunda şikayette bulunmuş olduklarını ileri sürmüşlerdir.

43. AİHM, başvuruların iç hukuk yollarını tüketme yükümlülüklerini yerine getirmiş olduklarını gözlemlemiştir.

44. Sonuç olarak, Hükümet'in iç hukuk yollarının tüketilmemiş olduğuna dair ilk itirazı reddedilmelidir.

B. Altı ay kuralına uymama

45. Gözaltı süresinin uzunluğuna ilişkin şikayet hususunda AİHM, sözkonusu davada iki duruşma-öncesi gözaltı dönemi bulunduğunu belirtir. Birinci dönem ilk başvuran için, 16 Kasım 1993, ikinci başvuran için 24 Ekim 1993 tarihlerinde başlamıştır. Devlet Güvenlik

Mahkemesi'nin karar günü olan 26 Mart 1996 tarihinde sona ermiştir. Söz konusu tarihten Yargıtay'ın 12 Mayıs 1997 tarihli kararına kadar geçen sürede başvurular, AİHS'nin 5 § 1 (a) maddesi kapsamına giren "yetkili bir Mahkeme tarafından suçlu bulunduktan sonra" tutuklanmıştır. Ancak başvurular, AİHM'ye şikayette bulunulan gözaltı süresinin bitiminden altı ay sonraki tarih olan 4 Aralık 1998 tarihinde başvuruda bulunmuştur. Sonuç olarak, şikayetin söz konusu kısmı, zamanı geçtikten sonra sunulmuştur ve AİHS'nin 35 §§ 1 ve 4. maddelerince öngörülen altı aylık zaman sınırına uygun olmadığı için reddedilmelidir.

46. İkinci dönem, 12 Mayıs 1997 tarihinde başlamış ve 9 Kasım 1999 tarihinde sona ermiştir. AİHM, şikayetin söz konusu kısmının, karara bağlanması için esasların incelenmesi gereken ve AİHS'nin öngördüğü ciddi kanuni ve fiili olayları açığa çıkardığını belirtir. Sonuç olarak söz konusu hususun, AİHS'nin 35 § 3 maddesi bağlamında temelden yoksun olmadığı sonucuna varır.

47. Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin bağımsızlığı ve tarafsızlığına ilişkin şikayet hususunda Hükümet, başvuruların dava işlemlerinin başlamış olduğu 6 Aralık 1993 ve 21 Aralık 1993 tarihlerinden itibaren altı ay içerisinde AİHM'ye başvuruda bulunmuş olmalarının gerektiğini ileri sürmüştür. Ayrıca, görgü tanıklarının ve aleyhlerinde sunulan delilleri inceleme hakkından mahrum bırakıldığı iddiasına ilişkin şikayet hususunda Hükümet, başvuruların AİHM'ye, polis memurlarının ifadelerinin duruşma sırasında okunduğu tarih olan 10 Mayıs 1994 tarihinden itibaren altı ay içerisinde şikayette bulunmuş olmaları gerektiğini ileri sürmüştür.

48. AİHM, cezai takibat halen yerel makamlar huzurunda devam etmekteyken, başvuruların 4 Aralık 1998 tarihinde başvurularını AİHM'ye sunduklarını gözlemlemiştir. Yargıtay, son kararını söz konusu tarihi müteakip 9 Kasım 1999 tarihinde vermiştir. Sonuç olarak, AİHM başvurusunun vaktinde yapılmış olduğu kanısındadır.

Bu nedenle, Hükümet'in itirazı reddedilmelidir.

II. AİHS'NİN 3. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

49. Başvurular, AİHS'nin 3. maddesi uyarınca polis tarafından gözaltında tutuldukları süre içerisinde işkenceye uğramış oldukları hususunda şikayette bulunmuştur. AİHS'nin 3. maddesi aşağıda kaydedilmiştir:

"Hiç kimse işkenceye, insanlık dışı ya da onur kırıcı ceza veya işlemlere tabi tutulamaz."

A. AİHM huzurundaki iddialar

1. Tarafların iddiaları

50. Başvurular, yetkili makamların polis tarafından gözaltında tutuldukları süre içerisinde işkence gördüklerine ilişkin iddialarına cevap vermediklerini ileri sürmüştür. Daha fazla kötü muameleye maruz bırakılmaktan korktukları için Siirt Ağır Ceza Mahkemesi'ndeki Cumhuriyet Savcısı'na veya hakime şikayette bulunamadıklarını ileri sürmüşlerdir. Ancak, 30 Kasım 1993 ve 2 Aralık 1993 tarihli dilekçelerinde maruz kalmış oldukları muameleyi detaylı biçimde anlatmışlardır.

51. Hükümet, 5 Kasım 1993 ve 1 Aralık 1993 tarihli her iki doktor raporunda, başvuruların vücutlarında darbe izine rastlanmadığı sonucuna varılmıştır. Başvuruların,

doktor raporlarının yetersizliğine ilişkin iddialarını desteklemek için hiçbir delil sunmadıklarını ileri sürmüştür. Ayrıca başvuruların, Siirt Cumhuriyet Savcısı ve Sulh Mahkemesi yargıcı huzurunda polis tarafından gözaltında tutuldukları süre içerisinde uğramış olduklarını iddia ettikleri kötü muamele hususunda şikayette bulunmadıklarını belirtmiştir. Tutuklanarak cezaevine gönderildikten sonra davada anılan ve başvuruların da dahil olduğu tüm sanıklar, işkence iddialarını da kapsayan dilekçeler sunmuştur. Ancak, tüm dilekçeler iddia edilen muameleye ilişkin detaylardan yoksundur, aynı kişi tarafından aynı el yazısı ve aynı formatla yazılmıştır. Hükümet sonuç olarak başvuruların, kötü muamele iddialarını kanıtlayamadıklarını ileri sürmüştür.

2. AİHM'nin değerlendirmesi

52. AİHM, AİHS'nin 3. maddesinin ihlali iddiasını değerlendirirken, “makul şüphenin ötesinde” kanıt standardını uyguladığını hatırlatır (*Avşar/Türkiye*, no. 25657/94, § 282, ECHR 2001-VII (özetler)). Bu tür bir kanıt, yeterli derecede güçlü, açık ve uygun sonuçların ve reddedilmemiş benzer maddi karinelerin birarada yer almasından kaynaklanabilir (*İrlanda/İngiltere*, 18 Ocak 1978 tarihli karar, A Serisi no. 25, sayfa 65, § 161).

53. AİHM, vazifesinin yardımcı niteliği hususunda duyarlıdır ve belirli bir davanın olayları dolayısıyla kaçınılmaz olduğu sonucuna varıldığı durumlarda olayları inceleyen bir ilk derece Mahkemesi görevi üstlenme hususunda dikkatlidir (bkz, örneğin, *McKerr/İngiltere* (karar), no. 28883/95, 4 Nisan 2000). Ancak, AİHS'nin 3. maddesine dayanarak iddialarda bulunduğu durumlarda, sözkonusu davada olduğu gibi, AİHM özellikle dikkatli ve tam bir incelemede bulunmalıdır (bkz., *mutatis mutandis*, *Ribitsch/Avusturya*, 4 Aralık 1995 tarihli karar, A Serisi no. 336, § 32, ve *Avşar*, § 283).

54. Sözkonusu davada, ikinci başvuran, hiçbir detaya değinmeden kötü muameleye maruz bırakıldığı hususunda şikayette bulunurken, birinci başvuran gözlerinin bağlandığına, çıplak haldeyken dövüldüğüne ilişkin kötü muameleye maruz bırakıldığı hususunda şikayette bulunmuştur. AİHM, davada, başvuruların Siirt Emniyet Müdürlüğü'nde polis tarafından gözaltında tutuldukları süre içerisinde 3. madde tarafından yasaklanan türde bir muameleye maruz bırakılıp bırakılmadıkları hususunda şüphe duyulmasına neden olacak unsurlar bulunduğunu belirtir.

55. Öncelikle, başvuru formlarında ve gözlemlerinde başvuranlar, polis tarafından gözaltında tutuldukları sırada kötü muameleye maruz bırakıldıklarına ilişkin detaylı bilgi vermemiştir.

56. Ayrıca, başvurular, 1 Aralık 1993 ve 30 Kasım 1993 tarihlerinde Siirt Ağır Ceza Mahkemesi'ne sundukları dilekçeleri dışında (bkz. paragraf 10 ve 19), adli makamlar huzurunda hiçbir zaman işkence iddialarına değinmemişlerdir. Polis tarafından gözaltına alınmalarını müteakip Siirt Sulh Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı ve hakiminin huzuruna ilk kez getirildiklerinde iddia ettikleri kötü muamele hususunda şikayette bulunmamışlardır. Ayrıca, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi huzurunda altı yıldan fazla sürmüş olan cezai takibatın hiçbir aşamasında başvurular ya da avukatları, sözkonusu iddialarda bulunmamıştır.

Buna ilaveten, Yargıtay huzurundaki itirazlarında başvuranlar yalnızca, mahkumiyetlerinin baskı altında ve içeriğini bilmeden kendilerine imzalatılan polis ifadelerine dayandığını belirtmiştir (bkz. paragraf 38).

57. Ayrıca, 5 Kasım 1993 ve 1 Aralık 1993 tarihli doktor raporları, başvuranların vücudunda kötü muamele izlerinin bulunmadığını göstermektedir (bkz. paragraflar 8 ve 17). AİHM, sözkonusu raporlardaki detay eksikliğinin farkındadır. Ancak, dava dosyasında sözkonusu raporlardaki bulgulara Mahkeme'nin dikkatini çeken veya başvuranların iddialarını sınavcı bir etki de bulunan bir esas bulunmadığını belirtir.

58. Sonuç olarak, huzurunda sunulan deliller, makul şüphenin ötesinde başvuranların kötü muameleye maruz bırakıldıklarını tespit etmeye yetmediği için AİHM, AİHS'nin 3. maddesinin ihlalinin kanıtlanmadığı kanısındadır.

III. AİHS'NİN 5 § 3. MADDESİNİN İHAL EDİLDİĞİ İDDİASI

59. Başvuranlar, AİHS'nin 5 §§ 3, 4 ve 5. maddelerine dayanarak, tutuklu yargılanmalarının, makul olmayan şekilde uzun olduğu ve yargılanmaları devam ederken serbest bırakılma taleplerinin, Mahkeme tarafından ciddi şekilde gözönüne alınmadığı hususunda şikayette bulunmuşlardır. Ayrıca, gözaltında tutuldukları süre içerisinde çalışmadıklarını ve bu nedenle, maddi kayba uğradıklarını ileri sürmüşlerdir. 5. maddenin ilgili kısmı aşağıda kaydedilmiştir:

“3. Bu maddenin 1.c fıkrasında öngörülen koşullara uyarınca yakalanan veya tutulu durumda bulunan herkes hemen bir yargıç veya adli görev yapmaya yasayla yetkili kılınmış diğer bir görevli önüne çıkarılır; kendisinin makul bir süre içinde yargılanmaya veya adli kovuşturma sırasında serbest bırakılmaya hakkı vardır. Salıverilme, ilgilinin duruşmada hazır bulunmasını sağlayacak bir teminata bağlanabilir.

4. Yakalama veya tutuklu durumda bulunma nedeniyle özgürlüğünden yoksun kılınan herkes, özgürlük kısıtlamasının yasaya uygunluğu hakkında kısa bir süre içinde karar vermesi ve yasaya aykırı görülmesi halinde kendisini serbest bırakması için bir mahkemeye başvurma hakkına sahiptir.

5. Bu madde hükümlerine aykırı olarak yapılmış bir yakalama veya tutulu kalma işleminin mağduru olan herkesin tazminat istemeye hakkı vardır.”

A. AİHS'nin 5 § 3. maddesi

60. Hükümet, Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin davanın özel koşullarını gözönüne alarak, başvuranların yargılanmaları devam ederken serbest bırakılma taleplerini reddettiğini ileri sürmüştür. Yargılanmaları sırasında serbest bırakılan diğer sanıkların aksine, başvuranların yasadışı bir örgüt ile ilişkilerinin olduğu hususunda yeterli delil bulunmaktadır. Bu nedenle, tutuklu yargılanma sürelerinin uzatılması, hakkaniyete uygundur.

61. AİHM, bir davada, yargılanması devam etmekte olan bir sanığın tutukluluk süresinin makul süreyi aşmamasını sağlama yükümlülüğünün, öncelikle yerel adli makamlara ait olduğunu hatırlatır. Bu nedenle, masumiyet karinesi ilkesini gözönünde bulundurarak, kişisel özgürlüğe saygı kuralının terk edilmesini haklı çıkaran gerçek bir kamu yararı gereğinin varlığını destekleyen ya da karşı çıkan tüm delilleri incelemeleri ve bunları, serbest bırakılma başvurularına ilişkin kararlarında ortaya koymaları gerekmektedir. Özellikle, sözkonusu kararlarda belirtilen nedenlere ve başvuranların itirazlarında değinilen olaylara dayanan AİHM, AİHS'nin 5 § 3. maddenin ihlal edilip edilmediği hususunda karara varmalıdır (bkz. *Assenov ve Diğerleri/Bulgaristan*, 28 Ekim 1998 tarihli karar, *Hüküm ve Karar Raporları* 1998-VIII, § 154).

62. Yakalanan kişinin, suç işlemiş olduğuna ilişkin makul bir şüphenin süregelmesi, tutukluluğunun devamının geçerliliği için bir *sine qua non* dur, ancak belli bir süre sonra,

artık tatmin edici olmaz, AİHM bu durumda, adli makamlar tarafından değinilen diğer gerekçelerin, özgürlükten mahrum bırakmayı haklı çıkarmaya devam edip etmediğini tespit etmelidir (bkz, diğer içtihatlar yanında, *Iljiov/Bulgaristan*, no. 33977/96, § 77, 26 Temmuz 2001, ve *Labita/İtalya* [BD], no. 26772/95, §§ 152-153, ECHR 2000-IV).

63. Söz konusu davada AİHM, gözönüne alınması gereken sürenin, 12 Mayıs 1997 tarihinde başladığını ve 9 Kasım 1999 tarihinde sona erdiğini belirtir. Bu dönem, iki yıl beş aydan fazla sürmüştür. Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi, başvuruların yargılanmaları devam ederken serbest bırakılma hususundaki taleplerini reddederken, “suçun niteliği ve kanıtın durumu”na dayanmıştır.

64. Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi, her duruşma sonunda, kendi uygun görmesi veya başvuruların talebi üzerine, başvuruların devam etmekte olan tutukluluğunu değerlendirmiştir. Ancak AİHM, dava dosyasındaki delillerden, DGM'nin “suçun niteliği ve kanıtın durumu gözönüne alındığında” gibi aynı kalıplaşmış terimleri kullanarak başvuruların tutuklu yargılanmalarının devamını öngördüğü sonucuna varmıştır. Genellikle, “kanıtın durumu” deyimini, suçun ciddi göstergelerinin varlığı ve sürekliliği için ilgili bir unsur olsa da söz konusu davada başvuruların şikayette bulunduğu tutukluluk süresinin uzunluğunu haklı çıkaramaz (bkz. *Letellier/Fransa*, 26 Haziran 1991 tarihli karar, A Serisi no. 207, *Tomasi/Fransa*, 27 Ağustos 1992 tarihli karar, A Serisi no. 241-A, *Mansur/Türkiye*, 8 Haziran 1995 tarihli karar, A Serisi no. 319-B, ve *Demirel/Türkiye*, no. 39324/98, § 59, 28 Ocak 2003).

65. Bu bağlamda AİHM, Mahkemelerin kalıplaşmış muhakemeleri söz konusu olduğunda, başvuruların daha önce tabi tutulmuş oldukları iki yıldan fazla süren tutukluluk sürelerini göz önüne alarak yaklaşık iki yıl beş aylık dönemi değerlendirir.

B.AİHS'nin 5 § 4. maddesi

70. Başvurular, ayrıca, tutuksuz yargılanma taleplerinin, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından ciddi olarak dikkate alınmadığından şikayetçi olmuştur. Temyiz safhasında dahi serbest bırakılmadıklarını ileri sürmüşlerdir. AİHS'nin 5 § 4. maddesine atıfta bulunmuşlardır.

71. Hükümet, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin, her duruşma sonunda, tutuklu yargılanan başvuruların serbest bırakılmasını gerek *ex officio*, gerekse başvuruların talebi üzerine incelediğini ileri sürmüştür. Başvuruların tutuklu yargılanmasının uzatılmasına karar vermiş, sanıklardan bazılarını serbest bırakmıştır.

72. AİHM, bu şikayetin 5 § 3. madde ile bağlantılı olduğunu ve burada halihazırda, ulusal mahkemenin başvuruların tutuksuz yargılanmak üzere serbest bırakılma taleplerini nasıl değerlendirdiğini incelemiştir (bkz 63-64. paragraflar). Buna göre, bu şikayetin ayrıca incelenmesi gerekli değildir.

C.AİHS'nin 5 § 5. maddesi

73. Başvurular tutuklu yargılandıkları süre boyunca çalışmalarının engellendiğini ve bunun sonucu olarak mali kayba maruz kaldıklarını öne sürmüşlerdir.

74.Hükümet, yasal olmayan tutukluluk hallerinde, tazminat talebinin, kanunsuz yakalanan ve tutuklananlara ödenecek tazminata ilişkin 466 no’lu Kanun hükümleri çerçevesinde, birinci derece mahkemesinin nihai kararını takiben üç ay içinde iletilmesi gerektiğini belirtmiştir.

75. AİHM, başvuruların şikayetinin, iddia edildiği üzere bir kanunsuz tutuklama bağlamında değil, tutuklu yargılanmalarının mali sonuçları bağlamında düzenlendiğini not eder. Ayrıca, Hükümet’in başvuracağı muamele, ulusal hukuk çerçevesinde, başvuruların kanunen tutuklandığı bu davanın koşulları içinde işe yaramayacaktı. Ancak, AİHM, bu davada AİHS’nin 5 § 3. maddesinin ihlal edildiğini tespit etmiştir, ki bu, başvurulara, bu maddenin 5. fıkrası çerçevesinde tazminat hakkı kazandıracaktır. Bu anlamda, başvuruların, ulusal hukukta tazminat için bir hukuk yolu bulunmamaktaydı (bkz. *Sakık ve Diğerleri – Türkiye*, 26 Kasım 1997 kararı, *Reports of Judgments and Decisions* 1997-VII, § 58-61).

76.Dolayısıyla, AİHM, AİHS’nin 5 § 5. maddesinin ihlal edildiği sonucuna varmıştır.

IV.AİHS’NİN 6. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

77.Başvurular, öncelikle, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi heyetinde bir askeri yargıç bulunmasından dolayı bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından adil olarak yargılanmadıklarından şikayetçi olmuşlardır. Başvurular, ayrıca, silahların eşitliği ilkesinin ihlal edildiğini, zira bütün tanıkları sorgulatma imkanının tanınmadığını ileri sürmüşlerdir. Ayrıca, ulusal makamların, suçları sabitleşene kadar masum sayılma haklarını ihlal ettiğini belirtmişlerdir. Bu bağlamda, AİHS’nin 6. maddesine atıfta bulunmuşlardır, maddenin ilgili bölümleri şöyledir:

“1.Herkes, ..., gerek cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda karar verecek olan, yasayla kurulmuş bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından davasının ..., hakkaniyete uygun ... olarak görülmesini istemek hakkına sahiptir.

2. Bir suç ile itham edilen herkes, suçluluğu yasal olarak sabit oluncaya kadar suçsuz sayılır.

3. Her sanık en azından aşağıdaki haklara sahiptir: ...

(d) İddia tanıklarını sorguya çekmek veya çektirmek, savunma tanıklarının da iddia tanıklarıyla aynı koşullar altında çağırılmasının ve dinlenmesinin sağlanmasını istemek; ...”

78.Hükümet, Devlet Güvenlik Mahkemeleri’nin, Devlet’in güvenliği ve bütünlüğüne yönelik tehditlerle ilgilenmek amacıyla kanunla kurulduğunu belirtmiştir. Bu davada, başvuruların, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi’nin bağımsızlığına ilişkin olarak herhangi bir meşru şüphesinin bulunmasının tespiti için hiçbir temel bulunmamaktaydı. Hükümet ayrıca, bu tür mahkemelerde askeri yargıçların bulunamayacağına ilişkin 1999 tarihli Anayasa değişikliğine de değinmiştir.

79. AİHM, geçmişte benzeri davalar incelediğini ve AİHS’nin 6. maddesinin ihlal edildiği sonucuna vardığını not eder (bkz. *Özel - Türkiye*, no. 42739/98, §§ 33-34, 7 Kasım 2002 ve *Özdemir – Türkiye*, no. 59659/00, §§ 35-36, 6 Şubat 2003).

80. AİHM, bu davada farklı bir sonuca varmak için hiçbir sebep görmemektedir. Yasadışı örgüt üyesi olmaları gerekçesiyle bir Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından kovuşturulan başvuranların, bünyesinde bir ordu mensubu askeri yargıç olan bir heyet tarafından yargılanma konusunda endişe duymaları anlaşılabilir. Bu bağlamda, Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin, davanın niteliği ile ilgili olmayan mülahazalardan gereksiz yere etkilenebileceğine dair haklı olarak bir endişe duyabilirlerdi. Diğer bir deyişle, başvuranların, Devlet Güvenlik Mahkemesi'nin bağımsızlığı ve tarafsız olmamasına ilişkin endişeleri objektif olarak haklı görülebilir (bkz. *Incal – Türkiye*, 9 Haziran 1998 kararı, *Reports* 1998-IV, s. 1573, § 72 *in fine*).

81. Yukarıda anlatılanlar ışığında, AİHM, bu bağlamda AİHS'nin 6 § 1. maddesinin ihlal edildiğini tespit etmiştir.

82. Başvuranların bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından yargılanma haklarının ihlal edildiği tespitinden hareketle, AİHM, başvuranın AİHS'nin 6. maddesi çerçevesinde yaptığı diğer şikayetleri incelemenin gerekli olmadığı kanısındadır (bkz. *Çıraklar – Türkiye*, 28 Ekim 1998 kararı, *Reports of Judgments and Decisions* 1998-VII, § 45, ve *Durmaz ve Diğerleri*, nos. 46506/99, 46569/99, 46570/99 ve 46939/99; §§ 22-23, 14 Ekim 2004).

V. AİHS'NİN 13. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

83. Başvuranlar, işkenceye dair ve tutuklu yargılanmalarının kanunsuzluğu iddiaları bağlamında ulusal hukukta hiçbir etkili hukuk yolu bulunmadığından şikayetçi olmuşlardır, bunun, AİHS'nin 13. maddesini ihlal ettiğini ileri sürmüşlerdir. Söz konusu madde şöyledir:

“Bu Sözleşme’de tanınmış olan hak ve özgürlükleri ihlal edilen herkes, ihlal fiili resmi görev yapan kişiler tarafından bu sıfatlarına dayanılarak yapılmış da olsa, ulusal bir makama etkili bir başvuru yapabilme hakkına sahiptir.”

84. AİHM, başvuranların, tutukluluk hallerine ilişkin hukuk yollarının etkili olmamasına dair şikayetlerini AİHS'nin 5. maddesi bağlamında halihazırda incelemiştir (bkz. 75-76. paragraflar).

85. Başvuranların, işkence iddialarına ilişkin hukuk yollarının etkili olmaması ile ilgili şikayetine ilişkin olarak, Hükümet, ulusal hukukta etkili hukuk yolları bulunduğunu öne sürmüştür. Başvuranların, Siirt Sulh Ceza Mahkemesi Cumhuriyet Savcısı ve Hakimi'ne şikayette bulunmadıklarını belirtmiştir. Hükümet, başvuranların tutuklanıp hapse konulmalarından sonra, Siirt Ağır Ceza Mahkemesi'ne dilekçe yazdığını not etmiştir. Ancak, bu dilekçeler ikna edici değildi, zira aynı el yazısı ile yazılmışlardı ve iddia edilen eylemlerle ilgili hiçbir ayrıntı içermemekteydiler.

86. AİHM, ulusal hukuk düzeninde her ne şekilde sağlanmış olursa olsun, AİHS hak ve özgürlüklerinin özünü uygulamada, AİHS'nin 13. maddesinin ulusal seviyede bir hukuk yolunu teminat altına aldığı hatırlatır. Ancak, yalnızca, bir bireyin, bir AİHS ihlalinin mağduru olduğuna dair “savunulabilir iddiası” bulunması halinde 13. madde uygulanabilir (bkz. *Boyle ve Rice – İngiltere*, 27 Nisan 1998 kararı, Seri A no. 131, § 52).

87. Bu davada sunulan kanıtlar temelinde, iddia edildiği gibi, başvuranların polis gözetiminde kötü muameleye maruz kaldıkları ispatlanmamıştır (bkz. 54-58. paragraflar).

AİHS'nin 3. maddesinin ihlal edilmediğine dair tespitine varmasını sağlayan mülahazaları dikkate alarak, AİHM, başvuruların, 13. madde çerçevesinde bir hukuk yolu gerektirecek olan mağduriyet için "savunulabilir bir iddia" ortaya koymadıkları kanısındadır.

88. Dolayısıyla, AİHM, AİHS'nin 13. maddesinin ihlal edilmediğini tespit etmiştir.

VI. AİHS'NİN 14. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI

89. Başvuranlar, etnik kökenleri nedeniyle ayrımcılığa maruz kaldıklarını, bunun da AİHS'nin 14. maddesini ihlal ettiğini iddia etmişlerdir. Söz konusu maddenin ilgili bölümleri şöyledir:

"Bu Sözleşmede tanınan hak ve özgürlüklerden yararlanma, cinsiyet, ırk, renk, dil, din, siyasal veya diğer kanaatler, ulusal veya sosyal köken, ulusal bir azınlığa mensupluk, servet, doğum veya herhangi başka bir durum bakımından hiçbir ayrımcılık yapılmadan sağlanır."

90. Bu davada belirlenen kanıtlar ve elindeki belgeler temelinde, AİHM, AİHS'nin 14. maddesinin ihlal edildiğinin kanıtlandığını tespit etmemiştir.

VII. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI

91. AİHS'nin 41. maddesi şöyledir:

"Mahkeme işbu Sözleşme ve protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeciler Tarafın iç hukuku bu ihlali ancak kısmen telafi edebiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, hakkaniyete uygun bir surette, zarar gören tarafın tatminine hükmeder."

A. Tazminat

92. Başvuranların her biri, 20.000 Euro manevi tazminat talep etmişlerdir. Ayrıca, maruz kaldıkları maddi zarar için tazmin talep etmişler, ancak miktarı AİHM'nin takdirine bırakmışlardır.

93. Hükümet bu iddialara itiraz etmiştir. Başvuranlara, belirlenmemiş maddi zararları için herhangi bir tazminat verilmemesini ileri sürmüşlerdir.

94. Başvuranların maruz kaldığı iddia edilen maddi tazminata ilişkin olarak, AİHM, başvuruların iddialarını desteklemek için herhangi bir belge ortaya koymadığını not eder. Dolayısıyla AİHM, talebi reddeder.

95. Manevi tazminata ilişkin olarak, AİHM, başvuruların dava şartları çerçevesinde belli bir sıkıntı yaşamış kabul edilebileceği kanısındadır. AİHS'nin 41. maddesinin gerektirdiği üzere, eşitlik temelinde yaptığı değerlendirme sonucunda, AİHM, her bir başvurularına 6.000 Euro manevi tazminat ödenmesine karar vermiştir.

96. AİHM, bu davada olduğu gibi, bir bireyin AİHS'nin bağımsızlık ve tarafsızlık şartlarını taşımayan bir mahkeme tarafından mahkum edildiği durumlarda, talep edildiği takdirde, yeniden yargılanma veya davanın yeniden açılmasının, prensipte, ihlali tazmin etmenin en uygun yolu olduğunu ekler (*Öcalan – Türkiye*, [BD], no. 46221/99, § 210, *in fine* AİHM 2005, 12 Mayıs 2005 kararı).

B. Mahkeme masrafları

97. Başvuranlar ayrıca, yerel mahkemelerde ve AİHM’de yapılan masraflar için 5.551 Euro talep etmişlerdir.

98. Hükümet, bu başlık altındaki taleplere, asılsız olduğunu ileri sürerek itiraz etmiştir.

99. AİHM’nin içtihadına göre, bir başvuran, mahkeme masraflarının gerçekten ve gerektiği için yapıldığı ve miktarı bakımından makul olduğu kanıtlandığı sürece bu masrafların ödenmesine hak kazanacaktır. Bu davada, elindeki bilgileri ve yukarıdaki ölçütleri dikkate alarak AİHM, mahkeme masrafları için başvuranlara toplam 3.000 Euro ödenmesine karar vermiştir.

C. Gecikme faizi

100. AİHM, gecikme faizi olarak Avrupa Merkez Bankası’nın kısa vadeli kredilere uyguladığı faiz oranına üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranın uygun olduğuna karar vermiştir.

YUKARIDAKİ GEREKÇELERE DAYANARAK, AİHM OYBİRLİĞİYLE

1. Başvuranların, Mart 1996 öncesindeki tutuklu yargılanmalarının uzunluğuna dair şikayetlerinin kabuledilmez, başvurunun kalan kısmının ise kabuledilebilir olduğuna;

2. AİHS’nin 3. maddesinin ihlal edilmediğine;

3. AİHS’nin 5 § 3. maddesinin ihlal edildiğine;

4. AİHS’nin 5 § 4. maddesi çerçevesinde yapılan şikayeti incelemenin gerekli olmadığına;

5. AİHS’nin 5 § 5. maddesinin ihlal edildiğine;

6. Devlet Güvenlik Mahkemesi’nin kompozisyonuna ilişkin olarak AİHS’nin 6 § 1. maddesinin ihlal edildiğine;

7. AİHS’nin 6. maddesi çerçevesinde yapılan diğer şikayetleri incelemenin gerekli olmadığına;

8. AİHS’nin 13. maddesinin ihlal edilmediğine;

9. AİHS’nin 14. maddesinin ihlal edilmediğine;

10.(a) sorumlu Devlet’in, başvurana, AİHS’nin 44 § 2. maddesi uyarınca kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihinde geçerli olan kur üzerinden yeni Türk Lirası’na çevrilmek üzere, aşağıdaki meblağları ödemesine:

(i) başvuranların her birine 6.000 Euro (altı bin Euro) manevi tazminat;

(ii) mahkeme masrafları için toplam 3.000 Euro (üç bin Euro);

(iii) yukarıdaki meblağlara uygulanabilecek her türlü vergi;

(b) yukarıda anılan üç aylık sürenin aşılmasından ödeme gününe kadar geçen süre için Avrupa Merkez Bankası’nın kısa vadeli kredilere uyguladığı faiz oranına üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranın gecikme faizi olarak uygulanmasına;

11. başvuranın adil tazmin taleplerinin kalan kısmının reddine

KARAR VERMİŞTİR.

İngilizce olarak hazırlanmış ve Mahkeme İç Tüzüğü'nün 77 ŐŐ 2. maddesi uyarınca 20 Eylül 2005 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

S. DOLLÉ
Sekreter

J.-P. COSTA
Başkan